

UZASADNIENIE

Funkcjonariusze Straży Miejskiej (...) W. w dniu 29 maja 2019 r. około godz. 8:35 ujawnili w W. przy ul. (...) pojazd marki R. o numerze rejestracyjnym (...), który został zaparkowany na chodniku bez pozostawienia 1,5 metra przejścia dla pieszych.

Właścicielem ww. pojazdu na dzień 29 maja 2019 r. był W. S..

W. S. został wezwany pismem z dnia 30 maja 2019 r. do wskazania użytkownika pojazdu w dniu 29 maja 2019 r. Wezwanie to odebrał osobiście w dniu 10 czerwca 2019 r. W dniu 15 czerwca 2019 r. W. S. skierował wniosek o umorzenie postępowania. Pismo to wpłynęło do II Oddziału terenowego Straży Miejskiej (...) W. w dniu 19 czerwca 2019 r.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie notatki urzędowej (k.1-1a), danych właściciela (k.2), wezwania z potwierdzeniem odbioru (k.3-3a), wniosku (k.4).

Obwiniony W. S. nie składał wyjaśnień.

Sąd zważył, co następuje:

W. S. został obwiniony o to, że w dniu 19 czerwca 2019 r. w pisemnych wyjaśnieniach przesłanych do siedziby Straży Miejskiej na ul. (...) w W., będąc właścicielem pojazdu marki R. o numerze rejestracyjnym (...), wbrew obowiązkowi nie wskazał na żądanie uprawnionego organu osoby, której powierzył pojazd do kierowania lub używania w dniu 29.05.2019 r. W/w pojazd został zatrzymany na chodniku, nie pozostawiając co najmniej 1,5 metra przejścia dla pieszych, tj. o czyn z art. 96 § 3 Kodeksu Wykroczeń w związku z art. 78 ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. Nr 58, poz. 515 z póź. zm.).

Odpowiedzialności za wykroczenie podlega właściciel pojazdu, który – wbrew obowiązkowi – nie wskazał na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Wprowadzenie powyższej regulacji stanowiło reakcję ustawodawcy na nierzadkie w praktyce trudności dowodowe z ustaleniem sprawcy przekraczającego dozwoloną prędkość. Obowiązek wskazania, komu sprawca powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie, posiada swoje ustawowe źródło w art. 78 ust. 4 i 5 Ustawy Prawo o ruchu drogowym, zgodnie z którym właściciel lub posiadacz pojazdu jest obowiązany wskazać na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie, chyba że pojazd został użyty wbrew jego woli i wiedzy przez nieznaną osobę, czemu nie mógł zapobiec. Niewskazanie może polegać na zaniechaniu odpowiedzi (pisemnej lub ustnej) ze strony sprawcy, choć wiązać się również może z udzieleniem odpowiedzi negatywnej, np. że sprawca nie zamierza wskazać takiej osoby. Ustawodawca przewidział możliwość niewskazania wbrew obowiązkowi przez zobowiązanego osoby kierującej lub używającej dany pojazd w oznaczonym czasie jedynie pod warunkiem wykazania, że pojazd ten został użyty po pierwsze wbrew jego woli i wiedzy, po drugie przez nieznaną mu osobę, po trzecie że nie mógł temu zapobiec. Warunki te muszą zostać spełnione łącznie.

Nie ulega wątpliwości, iż w dniu 29 maja 2019 r. około godz. 8:35 ujawniono wykroczenie drogowe z art. 97 kw polegające na tym, że w W. przy ul. (...) pojazd marki R. o numerze rejestracyjnym (...) został zaparkowany na chodniku bez pozostawienia 1,5 metra przejścia dla pieszych. Okoliczność popełnienia wykroczenia została udokumentowana (k.1a). Ustalono, że właścicielem pojazdu na dzień 29 maja 2019 r. był W. S., który został następnie wezwany do wskazania użytkownika pojazdu w dniu 29 maja 2019 r. Wezwanie to obwiniony odebrał osobiście w dniu 10 czerwca 2019 r. Nie ulega także wątpliwości, że obwiniony w zakreślonym terminie nie wskazał, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w ww. oznaczonym czasie, a także wprost odmówił wskazania takiej osoby na podstawie argumentów przedstawionych w piśmie z dnia 15 czerwca 2019 r., które wpłynęło do Straży Miejskiej (...) W. w dniu 19 czerwca 2019 r.

W ocenie Sądu swoim postępowaniem obwiniony wyczerpał znamiona zarzucanego mu wykroczenia. Wbrew zajętemu przez obwinionego stanowisku doszło do ujawnienia wykroczenia drogowego, zaś straży gminnej (miejskiej) przysługują uprawnienia oskarżyciela publicznego w sprawach o wykroczenia z art. 96 § 3 Kodeksu wykroczeń (Uchwała Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego - Izba Karna - zasada prawna z dnia 30 września 2014 r., I KZP 16/14). Obwiniony mimo to odmówił realizacji ciężącego na nim obowiązku, podważając uprawnienia straży gminnej do kierowania wobec niego takiego wezwania. W ocenie Sądu argumenty obwinionego zmierzają wyłącznie do uniknięcia udzielenia odpowiedzi na wezwanie do wskazania osoby, której powierzył pojazd do kierowania lub używania w dniu 29 maja 2019 r. Zdaniem Sądu w dacie otrzymania pisma, tj. w dniu 10 czerwca 2019 r., obwiniony jako właściciel pojazdu z pewnością taką wiedzą dysponował, zaś zasłanianie się niepamięcią lub niewiedzą ma charakter wyłącznie instrumentalny i zmierza do uniknięcia odpowiedzialności za wykroczenie. Nie może zyskać aprobaty Sądu zachowanie obwinionego, który jako właściciel pojazdu rozpoczyna swoistą grę na argumenty prawne w sytuacji, w której bez wątplenia doszło do popełnienia wykroczenia drogowego przez osobę poruszającą się samochodem obwinionego.

Argumenty przedstawione przez obwinionego są schematyczne i szablonowe, i opierają się na przeniesieniu zasad obowiązujących w postępowaniu karnym. Wskazać jednakże należy, iż ustawodawca może odmiennie kształtować zasady odpowiedzialności i reguły postępowania w sprawach odnoszących się do wykroczeń. Wbrew argumentacji obwinionego opartej o orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego wskazać należy, iż Trybunał Konstytucyjny w cytowanych przez obwinionego orzeczeniach przeprowadził kontrolę zgodności art. 96 § 3 kw z ustawą zasadniczą stwierdzając, że przepis ten jest zgodny z art. 2 Konstytucji RP oraz nie jest niezgodny z art. 42 ust. 1 Konstytucji (wyrok z 12 marca 2014 r., P 27/13, OTK 2014, Nr 3, poz. 30, oraz z 30 września 2015 r., K 3/13, OTK 2015, Nr 8, poz. 125). W orzeczeniach tych Trybunał wskazał m.in., iż na tle rozwiązań prawnych w innych państwach europejskich art. 96 § 3 kw nie jest nadmiernie restrykcyjny. Ustawodawca nie zastawił nim pułapki na właściciela (posiadacza) pojazdu. W naszym porządku prawnym na właścicielu (posiadaczu) pojazdu spoczywa obowiązek wskazania, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania. Nie jest jednocześnie dopuszczalne domniemanie, że właściciel (posiadacz) pojazdu, który nie wskazał, komu powierzył pojazd do kierowania (używania), jest sprawcą wykroczenia polegającego np. na przekroczeniu dopuszczalnej prędkości.

Właściciel (posiadacz) pojazdu wezwany do wskazania kierującego pojazdem ma de facto pięć możliwości: 1) wskazać siebie, jeżeli faktycznie prowadził pojazd; 2) przedstawić dowód, że nie jest ani właścicielem, ani posiadaczem pojazdu; 3) wskazać, kto kierował pojazdem lub używał pojazdu; 4) nie wskazać, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania; 5) przedstawić dowód, że pojazd był użyty wbrew jego woli i wiedzy przez nieznaną osobę, czemu nie mógł zapobiec. Tylko w czwartym wypadku, gdy właściciel lub posiadacz pojazdu nie wskaże, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania, naraża się na odpowiedzialność za wykroczenie określone w kwestionowanym art. 96 § 3 kw. Za wykroczenie to ustawodawca przewidział jedynie karę grzywny bez możliwości przyznania punktów, tak jak np. za popełnienie wykroczenia przekroczenia dopuszczalnej prędkości. Z tego względu zarzut pytającego sądu, że art. 96 § 3 kw jest "swoistą pułapką zastawioną przez prawo" i narusza wynikającą z art. 2 Konstytucji zasadę zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa, nie znalazł potwierdzenia w rozpatrywanej sprawie. Ponadto Trybunał zwrócił uwagę, że obowiązek wskazania, komu został powierzony pojazd do kierowania lub używania, jest tylko jednym z wielu obowiązków nałożonych przez prawodawcę na właściciela (posiadacza) pojazdu. W obowiązującym stanie prawnym właściciel ma m.in. obowiązek zarejestrowania pojazdu, przeprowadzania jego okresowych badań technicznych, wyposażenia go w określone urządzenia i przyrządy, posiadania ważnych uprawnień do kierowania, czy wreszcie - stosowania się do zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Biorąc powyższe pod uwagę, w ocenie Sądu W. S. swoim postępowaniem wyczerpał znamiona wykroczenia z art. 96 § 3 kw, bowiem jednoznacznie odmówił wskazania, komu powierzył pojazd w dniu 29 maja 2019 r. Obwiniony miał przy tym pełną świadomość spoczywającego na nim obowiązku, o czym świadczy jego kultura prawna. Obwiniony skorzystał z możliwości niewskazania komu pojazd powierzył, co nie narusza ani jego prawa do obrony jako osoby podejrzanej o popełnienie wykroczenia (odmowa nie jest tożsama z uznaniem sprawstwa za wykroczenie) ani nie

ingeruje w jego prawa jako świadka w postępowaniu wykroczeniowym (gdyby postępowanie to skierowano przeciwko innej osobie).

Sąd wymierzył obwinionemu karę grzywny w wysokości 100 zł. Na wymiar grzywny wpływ miała informacja, iż obwiniony nie figuruje w ewidencji kierowców naruszających przepisy ruchu drogowego (k.35).

Na podstawie art. 119 § 1 kpw w w zw. z art. 118 § 1 i 2 kpw Sąd zasądził od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 100 złotych tytułem zryczałowanych wydatków postępowania przed sądem ustaloną na podstawie § 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie wysokości zryczałowanych wydatków postępowania oraz wysokości opłaty sądowej od wniosku o wznowienie postępowania w sprawach o wykroczenia z dnia 22 grudnia 2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 2467) oraz kwotę 30 złotych tytułem opłaty (art. 3 ust. 1 w zw. z art. 21 ust. 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych, Dz.U. z 1983 r., Nr 49, poz. 223 z późn. zm.), a nadto kwotę 20 zł tytułem zryczałowanych wydatków ponoszonych w toku czynności wyjaśniających ustaloną na podstawie § 2 ww. rozporządzenia.

Z uwagi na powyższe, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.